

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Locuinti'a Redactorului

si
Cancelari'a Redactiunii

si in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii.“ rtiicii ramisi si nepublicati se voru arde.

Prețulu de Prenumera tiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v.
Pre sicese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Roman'i'a :

pre an. intregu 40 Lei n. 16 fl. v. a
„ 6 lune 20 „ „ = 8 „ „ „
„ 3 — 10 „ „ = 4 „ „ „

Pentru inserțiunil :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru fiesce care publicatiune separatu. In Loculu deschis 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Din caus'a serbatoriloru catolice, numerulu prosimu alu diuariului nostru va aparè numai Mercuri-a venitoru.

Semne ominose pentru austro-magiari.

De si nemultumirile poporeloru d'in Ostrunguri'a formeza, ace'a ce tota lumea seic, unu vulcanu teribile, care amenintia in tota momentulu cu un'a crampere infioratoria; desi ac'est'a s'a constatat de sute de ori prin diurnalistic'a independente si onesta, organu adevratu alu convictiuniloru poporeloru nemultumite; de-si s'a disu de nenumerate ori, ca starea lucrurilor de asta-di este injusta si ca nu se mai pote sustiene in contra' votului nefalsificatu alu majoritat' i acestui imperiu nefericitu; de si de repetite ori s'a datu de seire puterniciloru, ce este de facutu pentru delaturarea reului si pentru leniscirea spireteloru; tote au fostu in vanu, vocea adevrului n'a fostu ascultata, dorintiele juste a le celoru asupriti au fostu si sunt ignor te pana astadi, puternicii arbitrari persistu in dusmaniele loru si in asuprirea opiniunei publice adeverate.

Resultatele politice false, inaugurata prin dualismu, ni stau asta-di inaintea ochiloru; acele rezultate sunt mai elocinte decâtu vorbele nostre, cari n'au potutu misca la tempulu seu pre cei increduli si cerbicosi si n'au potutu ave' poterea persuasiva ca se-i abata de la calea loru ratecita si fatale, carea i va duce la peritiune; noi amu fostu amutiti si stigmatizati de agitatori si turburatori, era ei, adversarii dreptatii si ai dreptului, si-au continuatu cu tota orb'i'a loru funestele planuri si scopuri ce si-au propusu.

Ce a produsu dualismulu austro-magiaru de la inaugurarea sa pana astadi? Se dice ca faptele sunt brute: se vorbesca dara faptele.

Tota lumea cunoose espeditiunea austro-magiara in Damati'a, unde armata imperiale regesca fu batuta in modulu celu mai crancenu de cati-va insurgenti devotati, ce e dreptu, causei loru. — pentru carea s'au resolutu a se lupta cu unu curagiu admirabilu, care a trebuitu se puna in uimire chiaru si pre cei ce se credeau atotpotinti, — dar' a caroru disciplina militara nu se pote mesura nece decâtu cu disciplin'a unei armate regulate, precum este cea austro-magiara. Care este dara cascigulu nostru in ac'esta espeditiune? Vai! s'au macelaritu si s'au ranitu acolo mai multe mii nu potemu sei numerulu adevratu, ca-ce austro-magiarii ascundu calamitatiele cari provinu d'in vin'a loru) de soldati bravi, cari n'au potutu se intielega missiunea ce austro-magiarii li-o dederu in Dalmati'a; s'a prepeditu unu numeru de milioane, — necunoscutu totu d'in caus'a memorata mai susu, — cari s'au scosu d'in sudorea cetateniloru si cari voru ingreuna in decursu de sute de ani averea publica. Eca aci unu resultatu grandiosu alu politice austro magiare! Se vedemu altele.

Unu telegramu de la 21 decembrie ni aduse seirea, ca la bursa de Vien'a cercula in ace'a si di fain'a, ca in Prag'a au eruptu turburari. Chiaru se fia demintita ac'esta faina, se pote afirma totu-si, ca „de unde nu este focu, nu ese fumu“ si ca asemenea scri sunt totu-de-un'a semne a le tempului.

Diuariulu magiaru „Hon“ primi dilele tre-cute d'in prefectura Eperjes urmatori'a corespondintia: „In unu timentu alu prefecturei Eperjes se ivira in 20 decembrie simptome periculose. Massa poporului, carea dispune si despre arme, este acitiata contra' posesoriloru si israelitiloru. In 21 curinte s'au transportatu d'in Cassovi'a si in 22 d'in Segedinu si Eperjes militia catra Homonna. In prefectura Sáros poporulu este leniscitu si pacificu.“ Ar' trebui ca „Hon“ se ne spuna inca, unde mai este leniscitu si pacificu poporulu, daca a vedutu de bine a constata ac'esta in prefectura Sáros.

Totu in dilele aceste audim, ca in districtulu Chiorului (districtu puru romanescu) inca se

va tramite milita, pote la recercarea Dniloru Uj-f a l u s si capitani supremu si K a t o n a Miklós, cari se temu ca se voru produce si acolo casuri ca celu de la Tofaleu, in urmarea agitaciuniloru „Federatiunei“, — precum s'a raportatu de acolo in unu modu perfidu diurnaliloru semi oficiose „Pesther Lloyd“ si „Ung. Lloyd“, ca si cum „Federatiunea“ ar' fi provocatu barbarismulu de la Tofaleu. Seu pote frica de nu scimu ce evenimente inspira magiariloru precautiunea de a ocupa inca de tempuriu punctele de una importanta mare strategica, cari se afla in districtulu Chiorului? Nu scimu de siguru; ace'a ce scimu inse este, ca nu milita de honvedi a Dlui Andrásy va fi capabila de a aduce pace intre spiritele nemultumite si intre poporulu agitat, nu prin „Federatiunea“ ci prin alti factori contra' caroru-a „Federatiunea“ se lupta; ace'a ce scimu este, ca leniscirea poporeloru nemultumite nu se va pote ajunge decâtu prin desfiintarea sistemului politien dualisticu de asta-di, decâtu prin substituirea poterei brute cu poterea dreptului si a justitiei, ace'a ce asteptamu si reclamamu neincetatu, ca singurulu mediu-locu de scapare. Nu scimu, fivomu ascultati seu ba, ca-ci pana acum'a vocea nostra n'a potutu petrunde pana la urechile cele asurdite de laudele si ovatiunile mercenarie a le lingailoru. Cu tote aceste, noi ne amu facutu si ne facemu si asta-di detorinti'a nostra, ori-ce se se intemple. Fais ce que tu dois, adviene qui pourra. Constatamu inse totodata semnele ominose, cari potu se bata mai tare in ochii austro-magiariloru decâtu debilele nostre cuvinte.

Frica magiariloru de federalismu.

(Fine.)*

Mai antaiu Magiarii consentiescu cu urletulu mincinosu alu fideliloru constitutiunii, ca federalismulu amenintia libertatea, ca ar' fi sinonimu cu opusetiunea clericale si feudale. Minciun'a ac'est'a s'a datu de gola prin federatiunea inchiajata intre Austri'a si Ungari'a, anume prin dualismu, in urm'a carui-a se intielege ca n'a invinsu reactiunea, ci s'au intrudusu in mai multe privintie unu progresu adevratu, care sub centralismulu violinte era imposibilu. Ei se glorificau si se glorifica si acum'a, ca ambele diumetati ale imperiului, impreunate prin dualismu, si garantaza imprumutatu libertatea; daca ac'est'a e adevratu, atunci la totu casulu mai multi membri liberi impreunati voru garantu libertatea in gradu mai mare, si e forte usioru a recunosce, ca libertatea a doi membri remane in continuu amenintata, pana candu toti cei-a-lalti membri sunt privati de nedependintia si libertatea loru. Desclinitu inse Magiarii aru trebui se rusineze a esprime, in consonantia cu fanaticii centralistici de d'incece, suspiciunea si calumni'a, ca intreg'a opusetiune federalistica urmarese tendintie feudale si clericali-reactuonarie, fiindu ca intru adevera si feudalii si clericali se lupta pentru federalismu. Ore altmintrele s'a intemplatu ac'esta in Ungari'a? Ore acolo n'au perseveratu, ca o unitate, tote diferite partite politice, baserocesci si sociale in lupt'a pentru nedependintia istorica a tierci, pana candu si au ajunsu scopulu acestu-a?

Unu altu motivu, pentru ce Magiarii se infiora de una constituire federativa a Austriei, se pote esplicu in modu psicologicu. Anume ei se temu de retroactiunea ce una asemenea constituire federativa a Austriei ar' exercita a supra' nationalitatiloru supuse propriului loru imperiu. Nu incepe indoieia, ca una nedependintia de dreptu publicu, data boemiloru, poloniloru, sloveniloru si Grole-niloru, ar' face una impresiune mare a supra' croatiloru, serbiloru, romaniloru, slovaciloru si a sasiloru; e siguru ca poporele nemagiare de sub coron'a lui Stefanu voru suportu mai multu tempu raportulu loru presinte, daca poporele de d'incece, supuse sistemulu vienesu, nu-si voru elupta nedependintia. Ele inse seu si-o voru elupta, si

*) A se vede nr. tr. alu Fed.“

atunci nu va lipsi impressiunea a supra' Ungariei; seu nu si-o voru elupta, si atunci Austri'a se va dissolve, ace'a ce era si de siguru nu ar' ave' urmari bune pentru Ungari'a. Magiarii inse potu fi convinsi, ca slavii, romanii si germanii de sub coron'a lui Stefanu, abstragandu de la ce'a ce se intempla in Cisleitania, nu voru suportu totu-de-un'a ba inca chiaru nece multu tempu starea loru actuale. Deci, cu catu Ungurii se voru vede mai de tempuriu constrinsi de a regula in modu mai dreptu si liberalu raportele natiunali ale imperiului loru, ca atatu mai bine ar' fi pentru propri'a loru salute.

In dilele nostre, candu torintele federalisticu a devenitu fara indoieia mai intensivu si mai generalu, in castrele magiare se radica strigetulu amenintatoriu: „Daca Austri'a se va constitui pre bas'a federalismulu, atunci acestu-a nimicesce dualismulu, si Ungari'a nu se mai vede legata de impacuire, ci intre ea si Austri'a se va intru-duce raportulu purei uniuni personalu.“ Aci trebue se intrebamu, pre cine cugeta magiarii a pote sparia cu acestu strigetu amenintatoriu? Prin ac'est'a li facemu cunoscutu, ca d'incece de Leit'a nu se sparia nime de ide'a, ca raportulu de asta di d'intre Austri'a si Ungari'a ar' pote inceta. Daca magiarii se interesza atatu de putienu de legile de impacitiune, cari insi-si le-au dictatu, si cari li ofereseu asiè folose mari, trebue se scia, ca n'o i e si-leitaniu ne interesamu ne ci de ce atu de legile a cele, ci voim mai bucurosuna uniune personala, decâtu uniunea reale de asta-di, pentru carea trebue se suportamu septe-dieci procente d'in greutatele statului, fara de a sei pentru ce; fiindu ca pentru sustinerea si desvoltarea esistintei nostre nu avemu neci decâtu trebuintia de ac'esta legatura reala cu Ungari'a.

Inse, abstragandu de la ac'est'a, trebue se intrebamu: pentru ce si cum s'ar' nimici dualismulu cu tiercele coronei lui Stefanu, candu celelalte regate si tierce aru obtiene una organizatiune federativa? Dualismulu in sine nu e una inventiune noua; elu a esistatu totu-de-un'a intre tiercele unguresci si neunguresci ale monarciei absburgice, si in presinte s'a statoritu numai prin una noua lege. Era asiè numit'a Cisleitania si acum'a e constituita pana la unu anumitu gradu in modu federativu, ce era-si nu e vre-o inventiune noua, ci chiaru numai caracterulu istoricu alu acestui camplessu de tierce. Federatiunea e reprezentata chiaru in senatulu imperialu si si mai multu in delegatiuni. Si totu si existe dualismulu cu Ungari'a. Asiè dara pentru ce ar' trebui se se nimicesca dualismulu, candu tiercele neunguresci s'aru uni in modu federativu pana la deplin'a loru indestulare? Ac'est'a n'are neci una basa. Dictatura lui Deák, ca ungurii, ca una natiune libera, aru fi pactatu cu austriacii ca cu cealalte natiune libera, se intielege, e numai una fictiune. Ungari'a n'a pactatu cu austriacii, ci mai antaiu cu regele seu, si numai dupa ace'a cu diferitele popore reprezentate in senatulu imperialu, inse neci de catu unite intre sine. Representatiunea in senatulu imperialu a poporeloru acestoru a a acceptatu pactulu inchiaiatu intre Unguri'a si regele seu, si insi-si boemii, cari n'au participatu la impacuirea ac'est'a, nu respingu neci decâtu pactulu inchiaiatu cu Ungari'a, ci ei protestaza numai contra' influentiei silnice, carea o exercita a supra' pusetiunii loru; ei pretindu pentru sine insi-si unu asemenea pactu. Federalistii nu cugeta a rapu ce va d'in eluptarile unguriloru, fiindu ca ei vedu in restituirea nedependintiei Ungariei chiaru inceputulu constituirei federative a monarciei absburgice, deci ei nu respingu dualismulu, ci tragu d'in acelu a numai pentru sine consecintiele cele mai naturali si mai necesarie.

Prin urmare e de totu absurdu candu d'in partea magiariloru se afirma ca Ungari'a ar' fi inchiaiatu vre-o impacuire cu una Austri'a unitaria; candu inse ac'esta Austria s'ar' straforma in unu statu federativu, impacuirea unguresea cu Austri'a de jure nu ar' mai ave' neci una

valore. Una Austria unitaria a esistat in an. 1867 chiaru asî de putienu, ca si mai inainte si ca acum; inse nece una Ungaria unitaria n'a esistat nece atunce, nu esiste asta-di si cu atîtu mai putienu va esiste in venitoriu. Deci e una absurditate in gradulu supremu, candu contele Nicolau Bethlen sustiene câ: „Inimiculu de morte alu Ungariei e federalismulu, si politiculu magiaru, care proclama federalismulu pentru coron'a lui Stefanu, e aproape aptu pentru cas'a nebuniloru“.

Acést'a contradicce trecutului, presintelui si venitorului Ungariei. Chiaru Ungaria propria a fostu, prin constitutiunea comitatelor, intru adeveru una federatiune, si fiasce-care unguru trebe sê recunoasca, câ Ungaria si-a obtinutu nedependint'a sa mai alesu numai prin autonomi'a comitatelor. Apoi inca si Croati'a si Transilvani'a au mai avutu propriile lor diete, si in Transilvani'a era-si aveâu sasii una constitutiune separata natiunala. Dupa ace'a aveâu sêrbii diplomele lor imperatesci, si si slovacii, ma chiaru si germanii d'in Scepusiu celu putienu ore si cari privilegiuri. Si in butulu repetitelor amenintiâri periculoase, imperiulu lui Stefanu s'a sustienutu secele întregu in acést'a organizatiune federativa, pre candu prin incercarea centralisatiunii d'in anii 1848 si 49 deveni in pericolu totalei distrugerii. Si ce fatia are Ungaria de asta-di? Magiarii au desfiintiatu diet'a Transilvaniei si in orbi'a lor voiescu a nimici autonomi'a comitatelor, inse au credintu totu-si de necesariu a inchiaia una impaciuire cu regatalu Croati'a si celoru-a lalte pepore a li dà una lege de natiunalitate. Impaciuirea inchiaia cu Croati'a si legea de natiunalitate nu sunt suficieni, inse la totu casulu ele au de basa recunoscerea principiulu i federativu, si nu incape indoiela, câ magiarii se vor vedè câtu de curendu constrinsi, a face principiulu acestui-a concessiuni inca si mai mari. Acést'a o si pretindu toti magiarii intru adeveru liberali, drepti si politici. De ora-ce tierete de sub coron'a lui Stefanu au formatu totu de-un'a unu imperiu federativu, si in parte formeza si asta-di, si trebe sê formeze pre deplinu, daca imperiulu acestu a nu are sê se dissolve; cum pote fi ore atunci federalismulu inimiculu de morte alu Ungariei? Si cum ar' potè elu face ore imposibile una uniune reale a Ungariei cu Austria, candu Austria ar' face, facia de

poporele sale, ace'a ce Ungaria a facutu degiã in parte si, fãra indoiela, va trebiu inca sê o face mai deplinu? Deci fric'a magiarilor de federalismu e vana si ôrba. Ace'a de ce magiaru se temu, se va intruduèe chiaru prin centralismu, si numai prin federalismu se pote impedeã. Numai elu e saltea 'ustro-Ungariei (R e f o r m.)

Andrássy si Dr. Giskra sêu Kossuth si Dr. Fischhof.

Este titlulu urmatorului articulu scrisu de Dlu contele Nicolau Bethlen in foia sa „Diplom. Wochenschrift“:

„De vre-o trei luue de dile incoce nu trece mai nice una Vinere, ca „Nene Fr. Presse“ sê nu ospeteze foia nostra cu câte una dose de grosolanitãti. Si acestu-a este lucru firescu, de ora-ce numit'a foia n'a potutu cunoesce scopulu nostru. Noi urmariramu unu scopu duplu, pre care lu potemu descoperi acum in tota claritatea sa.

„Noi voiramu inainte de tote a contribui (ficesc numai intru câtu ni concede miculu nostru cersu de activitate), ca partit'a lui Giskra sê devina in câtu-va mai flexibile si de ace'a intonaramu la tota ocaziunea nemulțumirea si distrugerea poporelor d'in Cisleitani'a. Numai una libertate perfecta si cea mai possible multumire a totoror natiunalitãtilor intre marginile constitutiunei pote ameliorã situatiunea Cisleitanei si infrange una revolutiune eventuale a Slaviloru. Pre de alta parte voiramu a tornã vinu curatu in pocalele federalistiloru.

„Inimiculu de morte alu Ungariei este federalismulu, si unu politicu magiaru, care proclama federalismulu pentru coron'a st. Stefanu, este aproape aptu pentru cas'a nebuniloru (balamucu.) „Pentru ace'a inse federalismulu pote fi forte potrivit pentru Cisleitani'a, ce'a ce politici cisleitani trebe sê scia mai bine. Straformarea Austriei intr'unu stat federativu ni se pare a fi mediu-loculu celu mai bunu pentru multumirea natiunalitãtilor. In se noi Ungurii nuni potemu incureã nece decãtu sorteã nostra cu acestu esperimentu nou.

„Germanii austriaci au la spatele lor inca patru dieci milioane germani, cari in casulu unei catastrofe fatale voru primi cu braciule deschise pre naufragiati.

„Ungurii sunt singuri si trebe sê se apere ei insisi; noi Ungurii suntemu precum suntemu sê unu mai suntemu.“ Partit'a lui Deák a facutu una invoice cu Austria „unitaria.“ Daca inse se intentiuneza straformarea acelei unitãti intr'unu stat federativu, noi nu avemu nimic'a de a objectã.

„Inse impaciuirea nu are, de jure, valore de dreptu cu unu stat federativu alu Austriei. Daca cine-va si-iè una femea, si preste nopte vine fermecatorinlu si i-o preface intr'o cerboica, atunci nime dora nu va preținde, ca barbatulu sê traesca cu cerboic'a in stare de casatoria.

„Austria ca stat federativu nu pote stã cu Ungaria, decãtu in una legatura de uniune personale si in casulu acestu ar' trebiu sê se restaureze tote legile d'in anulu 1848.

„Mai inainte de tote amu cere, ca regimentele ne magiare sê curatie indata teritoriulu ungurescu si sê plece spre noulu stat federativu, si numai cu invoirea dietei unguresci sê pota trece vre-odata preste granit'a unguresca.

„Partit'a lui Deák nu ar' avè ratiunea de a esiste cu uniunea personale si ar' trebiu sê se formeze una partitã noua. Partit'a cea noua domnitoria ar' trebiu ficesc, sê tiena comptu de principiile lui Fischhof, in câtu ar' fi cu potintia, si numai Kossuth ar' potè cutezã sê formeze unu cabinetu de tendintie magiaro-natiunale si totu si amice natiunalitãtilor.

„Reactiunea vienezã se insiela forte tare, daca cugeta a ajunge la carma si a domni astu-feliu in Ungaria prin infintiarã unu stat federativu austriacu.

„Principiile lui Fischhof se potu esecutã in Viena numai atunci, candu se va incredintiã lui Ludovicu Kossuth formarea unu nou cabinetu in Pest'a. Daca acést'a missiune s'ar' incredintiã dlui Apponyi, una asemene procedere ar' fi egala cu invingerea reactiunei si a jesuitiloru. Cu alte cuvinte „Finis Austriae.“

„Camarill'a vienezã sê nu-si faca illusiuni. Unu ministru presicinte dupa principiile lui Fischhof va potè domni in Cisleitani'a numai daca va avè de colegu in Transleitani'a pre Ludovicu Kossuth.

R O I S I O R I A

Cine a fostu dr. Simeone Ramontia?

(Cununa nevessceditoria pusa pre mormentulu lui la unu patrariu de seclu de la morte i.)

(Fine.) *

Numerulu puse-tiunei.	Numele si conu-mele.	facultatea.	loculu.	stipendiulu in fl.	Reflesiuni.
76	Vasilii Popu	juristu	Pest'a	60-300	dr. de jur., vice-notariu in Doboc'a.
77	Manase Costiniu	juristu	Sabinu	60	+
78	Ioane Mezei	juristu	Sabinu	60	asesoriu in Turd'a.
79	Mihaiu Bontescu	juristu	Sabinu	60	practic. de advoc. in Dev'a
80	Adalbertu Balintu	medic.	Vien'a	300	rigorosante de medicina.
81	Teodoru Manu	juristu	Pest'a	300	dr. de jur.
82	Georgiu Vladareanu	pictoru	Vien'a München-Rom'a	300	
83	Ioane Porutiu	juristu	Pest'a	60-300	colaboratoru la „Federatiunea.“
84	Ioane Simionasiu	juristu	Pest'a	80	vice notariu in Zarandu.
85	Ioane Popu Florentinu	gimn. filoz.	Clusiu Vien'a	60 80	profes. gimn. in Roman'a.
86	Ioane Cepesiu	juristu	Sabinu	60	—
87	Nicolau Alemanu	juristu	Sabinu	80	—
88	Candidu Albini	juristu	Sabinu	60	v. notariu la Abrudu.
89	Alesandru Siolnai	juristu	Sabinu	60	jude cere.
90	Alesandru Velicanu	juristu	Sabinu	60	asesoru de sedr. in Aiudu
91	Augustinu Hors'a	gimn. juristu	Blasiu Pest'a	60-300	questoru jud. in Zarandu.
92	Georgiu Maioreanu	gimnas.	Blasiu	60	adi in Iosofinulu d'in Vien'a.
93	Simeone Calutiu	juristu	Pest'a	80	conceptistu la curtea de casat. in Pest'a.
94	Ioane Tohati	juristu	Sabinu	60	v. fiscalu in Solnoculu interioru.
95	Ioane Petricasiu	juristu	Sabinu	60	cancelistu in Turd'a.
96	Ioane Vintila	medic	Pest'a	80	+
97	Ioane Olteanu	politehnicu	Vien'a	60	practic de ingeneriu la câblu fer.
98	Ilariu Popu	juristu	Sabinu	80	ampliatu in scaun. Arisio.
99	Iosefu Stupineanu	juristu	Clusiu	80	cancelistu in Reginu.
100	Ioane Vlass'a	juristu	Pest'a	60-300	rigorosante.
101	Vasilii Maioru	juristu	Vien'a	300	conceptistu de advocatura in Abrudu.
102	Aurelia Isacu	juristu	Sabinu-Vien'a	60-80	absolutu.
103	Ioachim Dragescu	medic	Vien'a	80	adi bursariu alu „Transilv.“ in Turinu.
104	Alesandru Comanescu	juristu	Sabinu	60	ampliatu magistrat. in Alb'a Iuli'a.
105	Isidoru Chetianu	juristu	Sabinu	60	cancelistu in Tec'a.
106	Demetriu Munteanu	juristu	Sabinu	60	ampliatu la Fagarasiu.
107	Ioane Florea	juristu	Sabinu	60	ampliatu la Fagarasiu.
108	Ales. Onaciu	juristu	Clusiu	60	v. notariu in cemitat. Dobocci.
109	Ioane Montani	juristu	Clusiu	60	+
110	Patricia Barbu	juristu	Sabinu-Clusiu	60	cancelistu la Aiudu.
111	Ioane Popu	juristu	Sabinu	60	—
112	Samuele Radu	juristu	Sabinu	60	ampliatu la Fagarasiu.
113	Nicolau Ramontia	gimnas.	Clusiu	60	+
114	Gavriele Popu	gimnas.	Brasiu	60	—
115	Vasilii Mica	juristu	Clusiu	80	urmèza studiele.
116	Filemonu Ilea	gimnas.	Blasiu	60	adi in Roman'a.

*) A se vedè nr. 140 si 143 ai „Fed.“

Numerulu puse-tiunei	Numele si conu-mele.	facultatea.	loculu.	stipendiulu in fl.	Reflesiuni.
117	Ioane Popu	medic	Vien'a	60	—
118	Gerasimu Rusu	juristu	Gratz	300	rigorosante.
119	Vasilii Popu	juristu	Clusiu	80	studièza.
120	Vasilii Ratiu	juristu	Pest'a	80	dr. de drepturi, pract. de advoc. in Dev'a.
121	Alesandru Radu	juristu	Pest'a	80	studièza.
122	Ioane Dordea	juristu	Sabinu	60	—
123	Iacobu Ratiu	medic	Vien'a	60	studièza.
124	Vasilii Hosu	juristu	Clusiu	60	studint.
125	Gerasimu Ratiu	juristu	Pest'a	60	studint.
126	Gregoriu Moldovanu	juristu	Clusiu	60	studint.
127	Ioane Ternoveanu	juristu	Clusiu	60	studint.
128	Simeone Munteanu	gimn.	Brasiu	60	studint.
129	Iuliu Vladutiu	juristu	Clusiu	60	studièza.
130	Iuliu Coroianu	juristu	Oradea	60	studièza.
131	Octaviu Blasianu	gimn.	Blasiu	60	studièza.
132	Ioane Mesarosiu	juristu	Clusiu	60	absolutu.
133	Nicolau Tronca	juristu	Sabinu	60	—
134	Clemente Munteanu	gimn.	Sabinu	60	studièza.
135	Alecsi Dragosiu	juristu	Clusiu	60	studièza.
136	Isidoru Bunea	juristu	Sabinu	60	studièza.
137	Alecsi Boeriu	juristu	Clusiu	60	studièza.
138	Georgiu Secaiu	gimn.	Blasiu	60	studièza.
139	Ioane de Pappu	medic	Vien'a	300	studièza.
140	Clemente Munteanu	medic	Vien'a	300	studièza.
141	Petru Vladu	medic	Vien'a	80	studièza.
142	Teodoru Demeteru	juristu	Pest'a	300	rigorosante.

Èca dara ce numaru frumosu de barbati romani calificati, cari educatiunea si cultur'a loru scientifica au de a o multum mare parte numai ajutorulu ramontianu, si cari adi cu cunoscintele si patriotismulu loru romanescu sunt respanditi si lucrã cu diligint'a albinei in tote anghurile romane! Èca in tempu relative pre scurtu ce rezultatu imbucuratori a faptei pie si patriotece a nomenitoriulu Ramontia! Cãti studinti romani n'aru fi fostu pote siliti, d'in lips'a midilocelor, a-si intrerumpe cariera in midilecula stadiulu literariu, fãra unu succursu d'in partea acestei fundatiuni! Cãte talente eminenti diacutorie in sinulu poporulu romanu n'aru fi fostu condamnate a remaine pentru totu de-m'a acumse acolo, ca nesce margaritarie ingropate in pameatu; si d'in contra, era si câte d'in aceste-a fure seose la ivela prin laudat'a fundatiune, pentru ca poleinduse, ca nescear diamante, cu lumin'a loru sê luminezã in intunerecu si in umbr'a mortii!

Dar' nu numai câ fundatiunea ramontiana nesuprinde indata acum la inceputu cu unu rezultatu atãtu de

„D'in partea noastra nu avem nimic'a contr'a acestor combinatiuni.

„In fine voim sa facem atenta pe „Neue fr. Presse“, ca aruncarea cu petre este periculoasa pentru omeni scuti la vedere, ca ei, d'in intimplare, aru pota lovi gain'a, care oua oue de aur.“

Noi amu reproducu acestu articolu, pentru ca cetitorii sa vada nebuliile, cari nu mai pota es' d'in capulu unor magiari. Singurul mediu-locu, prin care natiunile de sub sceptrulu absurdic aru pota fi multumite, este federalismulu adeveratu; fara de acestu-a, frecarile nu voru inceta nece-una-data. A mai vorbi de K o s s u t h si de una perfecta restituire a legilor magiare d'in 1848, acest'a nu o face de catu unu nebunu, care nu cunosece nece binele nece interesele magiarilor. Magiarii sunt perduti daca nu primescu una basa de dreptu solida si neatracabila. Deciosu cu utopiele de panmagiarismu a le lui Kossuth! De altminte cetitorii nostri voru vedea si articolulu d'in nrulu nostru de asta di „Frica magiarilor de federalismu“, unde se combatu ideele Dni Bethlen.

R e d.

De langa cetatea lui Gêhu, 22. dec. 1869

„Cine imparte parte si face.“

In nrii, 124—6—8— si 130. ai „Fed.“ sub rubrica „Repriviri a supra Sinodulu arhidiececanu gr. cat. de Alba-Juli'a, tinnutu in 19—23 oct. 1869, unu D. corespundinte subsemnatu „Dentatu“ descrie cu multa prudentia atatu decurgerea acelu demultu doritu Sinodu, catu in catu-va si rezultatulu acelu-a.

Subscrisul, inca d'in copilaria, iubindu institutiunile, ceremoniele si datenele observate de maica noastra basereca despre o parte, er' despre alta scindu si fiindu unu adeveru de multu constatat, ca pre noi romanii numai scientia si luminarea ne pota scote d'in labirintulu si incurcaturele in cari ne aflamu asta-di aruncati de vitreg'a sorte, apasati si biciulati, er' de drepturile nostre prin sistemulu celu afurisitu alu dualismulu despoiat: totu de un'a am fostu, sum si voiu fi de unu accordu cu acei-a, cari dorescu si lucra d'in respectu pentru buna starea, organizarea si inffiorarea baserecei si a scolei, ca singurele insti-

imbucuratori, ei ea promite a aduce in viitoriu fructe inea d'in ce in ce mai mari. Pentru ca capitalulu fundatiunale, prelanga una administrare buna si coscientiosa, d'in 50,000 fl., ce era, in ceste doue diecenie se urca la o suma indoita, asi catu, de ne aducemu bine a minte, in ratiuciniile publicate mai de curendu elu era aretatu cu 9—95,000 fl. v. a. Sporirea acest'a pare a se fi efectuitu parte prin adaugerea venitorulu intercalarie, parte prin cumpararea de obligatiuni de statu. Ori-cumu, administratorelui fundatiunei, venerabilei capulu blasianu i-se cuvine pentru acest'a cea mai sincera multumita si recunoscintia.

A propusulu cestoru d'in urma, nu ne potemu suprima parerea individuale, ca ore n'ar' fi mai bine si mai cu svatu in giurstarile de adi a converti acele papire, cumperandu cu ele pamenturi, dominie si alte realitati? O atare cumparare ar' ave si acea lature buna, ca in astfelu de mesie si dominie, proprietati basericesci si fundatiunali romane, s'aru pota ca administratori ai acoloru aplica la casa de nevoia mai multi d'in barbati nostri mai destinsi, pre cari pentru convictiunile si tinnuta loru costante romanosca sorte vitrega (seu sa-i dicemu cumu-va magiara?) i persecuteza. La tota intimplarea inse dora nu va strica, daca administratori de ori ce fundatiuni romane voru lua la serioasa precumpenire deficitele perpetue si celelalte incurcature politice si nepolitice ale statulu nostru austro magiaru, in urmarea caroru a traimu, asi dicendu, d'in mana in gura si ne leganamu ca frundi'a pre apa, era apoi moral'a acestei fabule sa o aplice la atari papire de statu, preste capulu caroru a devaluatiunea spendiura ca sabia lui Damocle.

Va fi interesantu pentru presinte, si pote instructiv si folositoriu pentru viitorime, a audi ce-va si despre fasele si procesele, prin cari avu sa treca fundatiunea ramontiana.

Dr. Simeone Ramontiai a facutu trei testamente. D'intre aceste celu d'antaiu si celu penultimu este datatu d'in 17. octovre 1849, era ultimulu d'in 16 septemvre 1844. Si de ora-ce fericitulu S. Ramontiai in testamentulu ultimulu dice, ca fundatiunea sa odestina „pentru tineri transilvaniani“, era nu ca in cele doue testamente prime, „pentru tineri romani transilvaniani“: astfelu nu multu dupa morte-i se si radicara pretensiuni, de a se impartesi d'in fundatiunea acea si juni de alte natiunalitati d'in Ardelu. Totu de un'a asi a patitu o Romanii cu bucele natiuni colocutorie. Pentru ei nece d'in banii

tute prin cari ni se pota salva viitorulu si esistintia limbii si a natiunalitatei.

N'am potutu dar' sa nu me bucuru si eu candu, ca unulu, carele de vro 11—12 ani de candu ca invetiatoriu si cantoru servescu in giurulu acestoru-a, am cetitu priu'a data cele ce s'au desbatutu si decisu in acelu pre ven. si de multu doritu Sinodu archid. Asi este, cu toti ne amu bucuratu, de la celu meu pana la celu mare; pentru ca toti acceptamu numai binc. Toti doriamu revindicarea unor rane; pre toti ne dorea vedindu cu ochii calcata si derimata autonomi'a baserecei nostre, cu privire la restaurarea Sinodalitatei si a institutiunilor conservate ca prin minune si garantate chiaru si priu Santele canone.

Inse, dupa ce d'in intimplare in dilele trecute, spre cea mai mare a mea bucuria, mi venira a mana canonele facute de acelu a-si Preven. Sinodu brosiurate si tiparite, pre cari cu tota curiositatea cetindu le si rescetindu-le d'in firu in peru, cu dorere sum silitu sa marturisescu, ca m'a surprinsu mirarea vedindu d'in unele, ca Parintii nostrii, Santele sale D. D. Protopopi si canonici adunati la olalta in Blasiu, de ocamdata nu s'au intatu nece de impartirea proventeloru intre preutii antecesori si sucesori, facundu numai chiaru spre acestu scopu vro 7 canone. Cu tote aceste inse, ce me dore pre mine si pre toti colegii mei d'in giurulu acestu-a e, ca Santele sale in catu pentru celelalte fecie basericesci precum: cantori, feli etc. etc., s'au indestulitu facundu si pentru acesti-a unele canone prin cari i-indetored'a, ca cum au sa cante, cum au sa observe tipiculu si cum au sa se frecventie basereca d'impreuna cu familiile cu totu, ce ne implinindu voru fi degeniti, ba si delaturati d'in servitie. Incatu privescu la impartirea proventeloru, ce competiescu acestoru-a si cu deosebire cantorilor, fara cari preutulu, dupa parerea mea, mai nece una functiune eu-o pote seversi, — Santele sale Prelatii nostrii, si-au uitatu sa face baremu unu canonulu. Cu buna sema ca-si voru fi adusu aminte de fabula „Corbulu si vulpea“ ca adca cantorii sa remana cu „laud'a si cu cantatulu“, er' preutii sa merge cu casulu. Apoi n'avemu ce face fratiloru cantori si invetiatori, ca ei, ast'a ni e sortea noastra. Totu cam asi ni-a mersu noe, si ne va mai merge inca, pentru ca

publici, crunta sudorea loru, nu era nece candu vre-unu cruceriu de datu; si d'in fundatiunile sale natiunali eschisive trebea impartasitu sasulu si ungurulu, pentru ca apoi pre de a supra totu ei, Romanii, sa mai fia inferati si cu nota „comunismulu.“ Episcopulu J. Lemeni si dupa elu metropolitulu Siolutiu, precum se vede d'in archivulu metropolitanu, avura multu de a se lupta pentru apana dreptulu eschisivu alu juniloru romani transilvani fara descliniere de confessiune.

Candu episcopulu Lemeni vediu, ca dreptulu de participare eschisivu alu teneriloru romani este atacatu mai cu inviersiunare si amenintiatu cu periclu, alerga la Clusiu si roga cu totu adinsulu pre gubernatoriulu de atunci br Jozsika pentru sustinerea neviolabile a acelu dreptu. Gubernatoriulu sa-i fia raspunsu: „Fi numai in pace, pentru ca nearetandu opusetiune, inviersiunarea atacatoriloru se va domoli.“ Ast'a a si urmatu aievea, si ordinariatulu remase neconturbatu intru conferirea stipendieloru la teneri numai de Romanu.

Inse dupa-ce de la an. 1850 incoce guvernulu absolutistulu lua sub administratiunea sa fundatiunile, precum si aplicarea stipendieloru pre calea candidarei facunde d'in partea ordinariatulu: guvernulu incepu pre bas'a testamentulu ultimulu a face de nou pretensiuni la stipendie ramontiane pentru teneri neromani. Metropolitulu Siolutiu remustraza guvernulu si declara, ca in poterea testamentulu primu si penultimu fundatoriulu a menitu apriatu stipendiele numai pentru teneri romani; era testamentulu ultimulu lu-areta a fi imperfectu, neprovedutu cu tote formalitatiile legali, deci potesce, ca acestu-a sa se caseze. Dar' guvernulu insiste in pretensiunile sale. Intr'ace'a metropolitulu consulteza pre cati-va barbati legisti, cerendu-le opiniunea, intre acesti-a pre adv. Gosdu d'in Pest'a, consiliariulu A n g y a l, si profes. de la academi'a de drepturi d'in Sabinu, dr. Senz. Dupu ce apoi guvernulu declara metropolitulu, ca daca acestu-a voesce a eschide tenerii neromani de la acesta fundatiune, sa pornesca procesu, ca co altcumu d'in partea regimulu i-se va impune unu „perpetuum silentium“: neifrantulu apanariulu alu drepturiloru natiunei sale, metropolitulu Siolutiu, raspunde, ca i e detorint'a a apana fundatiunea in ori-ce modu legale; procesu inse nu pote incepe, pentru ca nu cunosece nece unu foru neinteresatu, fiindu toti oficialii in mana guvernulu si asi dependinti de la guvern; arete guvernulu unu atare foru ne-dependinte si atunci d'insulu se va demite si la procesu; pana atunci inse protesteaza in contr'a a ori-ce dauna, ce

acei'a pentru cari cantamu noi in basereca, ne presupunu a fi multumiti, candu vedu ca parentele ne arunca cate unu bietu parastasu (prescura).

Da, da, Santeii Parinti aru fi trebuitu sa reguleze in catu-va si acesta cestiune, si asi sa puna odata capetu abuseriloru celor multe, ce se comitu pre ici pre colo facia cu aceste persoane basericesci.

Asi, spre a ilustra in catu-va acesta asertiune, mi vine aminte ca unu colegu alu meu, cantoru in Clusiu, carele totu odata porta si oficiulu invetiatorescu, mi se planse, ca d'insulu afara de salariulu invetiatorescu, ce si-lu primesce d'in casa allodiala, pentru servitiulu cantoralu, afara de venitu stolaru, celu de altmintrele forte pucinu si neregulatu, — nu are nece unu banu. Eu i-di-seiu: „d'apoi cum asi, ca ci e seiu ca cantorulu d'in Clusiu a primitu afara de stola 25 fl. d'in fundatiunea habi-ana, a mai avutu unu pamentu si casa.“

La acest'a d'insulu mi-replica, ca de 7 ani, n'a primitu nece unu fileriu d'in acei 25 fl., si ca nece pamentulu nu i-se lasa spre folosire.

Daca dara in Clusiu ce intempla astu-feliu de abuseri, si inca cu unu cantoru d'intre cei mai de frunte, cu unu barbatu devotatu cu trupu si sufletu chiamarei sale, apoi ore ce voru face cei de la sate?

Premitendu aceste pucine observari cu privire la canonele facute de prea ven. Sinodu d'in 23 oct. a. e., in fine sa-mi iertatu, in numele tuturoru celor ce voru consinti cu mene, a adresa pre ven. Consistoriu metrop. acesta pre umilita interpelatiune, rogandu-me de posibilitulu raspunsu, si anume:

a) De lipsa-su cantori la tote functiunile pretiesci, precum: prohodu micu, prohodu mare, santirea casei, botizarea prunciloru, etc.?

b) Daca su de lipsa, apoi scie Prea ven. Cons. metrop. ca acesti-a in cele mai multe locuri nu capeta tertialitatea d'in venitele stolarie, d'in lepticalu, claea, etc.?

c) Daca scie, apoi candu va lua cari-va mesure cu privire la regularea si resolvarea acestei cause?

Cu acest'a incheiu, era de alta-data cu concessiunea On. Red. (Preabucurosu, Red.) mi-voiu lua indresnela, a face cunoscute on. publicu si alte scaderi, cari inca mai stau in calea prosperarei si a inffioriei scoleloru nostre, de pa aici.

J. T. . . nro.

s'ar' face fundatiunei si teneriloru romani, cari dupa intentiunea fundatoriulu sunt participatori eschisivi ai acelei fundatiuni.

De atunci si pana in diu'a de adi guvernulu tace mereu. Nece nu s'a impartesitu d'in stipendiele ramontiane pana acumu vre-unu altu strainu, afara de fiulu fostulu medicu d'in Blasiu, Schrader; ei si acestu-a numai d'in ore-care favore a episcopulu Lemeni catra numitulu medicu, era nece decatu pre basea recunoscerei dreptulu altoru natiunalitati transilvane la fundatiunea fericitulu Ramontiai.

Acestu-a a fostu nemeritorulu dr. Simeone Ramontiai. Unu barbatu d'in cei mai rari si providentiali pentru Romani; barbatu esemplariu, in a carui vietia si fapte sa se oclinde atatu junii catu si betranii nostri: juii, spre a inveti de la d'insulu adeverata amore de patria si natiune, o amore nutrita inde lungu si cu scumpetate, lipsita de preocupatiuni stricatiose, comprobata prin fapte; betranii, spre a pasi in urmele lui cu sacrificie adusa pentru amat'a noastra natiune d'in averile, cu cari cerulu i-a binecuvintatu, intemaiandu-si si redicandu-si estu-modu o posteritate intelectuale, prin carea numele loru va trapurea si se va glorifica mai de siguru, decatu prin ori cari si ori-cati descendinti trupesci.

In cimterimulu de la s. Marcu, mormentulu fericitulu S. Ramontiai nu se mai scie, care si unde e. Memori'a lui nu fu eternisata prin vre-o petra mormentale. Dara — precum observu pontificantele p. vice-rectoru dr Silasi in cuventulu seu ocazionale — diecile si sutele de intieleginti, cari dupa sudorea lui stau si voru sta in fruntea natiunei romane, cu lumenele loru conducundu-o, sunt pentru elu monumente cu multu mai valabili, mai pretiose si mai neperitorie. Si pana candu aceste monumente viue, pana candu natiunea romana va esiste, animele piei si recunoscutorie nu voru inceta a se roga pentru linu repausulu lui, nu voru inceta a i binecuvinta memori'a in veci.

Dentatu.

Deva, 20. Dec. 1869.

Dle Red!

Cu dorere și cu lacrimi în ochi profităm de situația în care ve aflați *) sperând că cel puțin acum a veti fi miscati de a simți sfasiaturile animei unui om calomniat și asasinat în onoare pe nedreptul. — Vetii fi cel puțin acum față de mine indulgenti, dându-mi loc în „Federatiunea“ ca să desmint o calumnia intențioasă aparută acolo în nr. 138, linia 334, între „varietati“ — Convinsu că voi fi primitu, desmintrea urmădă:

Casin'a d'in Dev'a infintiata mai multu cu necesulu și sacrificiulu meu, va esiste și nu s'au disolvitu, — indiferentismulu nationalu causase ca ea să devina pre strada d'in lips'a localității, de nu cum-va cei intercasati de dens'a unanimu nu ar' fi decisu ca să omutu la cas'a mea, și să me ingrigescu de dens'a ca să nu apuna și să nu rida în punni inimicii nostri de slabițiunea nostra nationala — apoi acēsta casina fiindu binisioru și fetulu meu, semtu o detorintia de a o pastră și a o sustiené sub orice impregiurări nefavoritorie, în medioculu indiferentismulu nationalu de unu tempu incoce manifestatu între noi numai d'in ura și pisma personala. —

La cas'a mea au intrare și sunt bine primiti toti romanii, sciu acēst'a toti, scie anim'a, mēs'a și pung'a mea — apoi casin'a fiindu unu locu moralu, omenii immoralii acolo nu potu avé parte, căci intrunirea nostra e menita pentru a luptă moraliceste, și să omulămă cu fapte bune pentru a potē ocupă locu în sîrulu altoru natiunii culte — massim'a nostra e a merge înainte, a progresă în literatura și arte pre cale morala.

Giorgiu Cioclanu.

Romani'a.

Camer'a deputatiloru.

Siedintia de la 9. decembrie.

Terminandu-se formalitățile obicinuite la deschiderea ședinței, se revine a sup'ră votului datu în ședința precedentă, relativ la coleg. III d'in Vaslui, declaratu vacantu. În urmă unei depesie a d-lui Stajescu, care spune că preste 3 zile e în adunare, se aproba retractarea declarării de vacanță și acceptarea d-lui Stajescu. D. George Aslanu îi prezentă ședinței și areta că în ședința trecută, când a desvoltatu interpelarea relativă la licența unei părți d'in presa, unii d'in deputatii, pre care-i respecta, interpretandu-i rău disele, d-lui crede de nevoia a da ore-cari explicări.

D-sa, adresandu-se d-lui ministru de justitiă, carui îndreptase interpelarea, a întrebatu: guvernulu să ne respunda are său nu midiu-loce de presiune? Și, de nu are, să vina să le propuna camerei. Unii au întielesu că d-lui ar' fi propusu guvernulu să vina cu unu proiectu de presiune a libertății pressei.

N'a fostu acēst'a intențiunea d-sale.

Guvernulu a respunsu că are medii de presiune, dar' că nu vre să useze de ele. Astu-felu s'a facutu propunerea de reprobare a licenței unei părți d'in presa și d-sa s'a asociatu cu acea propunere. Teori'a desvoltată de d. Apostolenu și Cosaru Bolliacu nu e și a d-sale; d-sa a fostu diurnalistu și a sustienutu totu-de un'a libertatea cea mai mare a pressei. N'a cerutu proiectu de lege de presiune a pressei, ci a disu că guvernulu să useze de

*) Multimindu ve de complimentulu ce ni faceti prin delicat'a motivare a sperarei Dv. nu potemu trece cu tacerea banuel'a neintemeiată a Dv. ca și cându noi v'am fi refuzatu vre o data loculu de apermere, presupunendu că acēst'a este compusa în termini cuvinișiosi. Dacă vi-s'a refuzatu totu-si, caus'a a fostu, că Dv. vi-ati permis a face Redactiunea nu numai responsabilă dar inea și solidară cu corespondentele cestiunatu, și vi-ati permis în contr'a toturor regulor de cuvintia și de cultura, a întrebuintă, față cu Redactiunea, cuvinte atātu de triviale, încātu noi, intru interesulu Dv, credemu a fi cu cale a nu le pomeni. — Asta-data inca am fostu siliti a delatură tote spresioniile vatomatorice, tote alusiunile personale, pentru cuventulu că Dv. și asta data, ca și alta data, aveti banuela a sup'ră unoru persone pre cari noi nu le cunoscemu, de la cari neci cându nu am primitu macaru una literă, era person'a beser. la carea inca faceti alusiune, de cum va ar fi aceea care ne a onoratu în anul trecut cu corespondintie, ve potemu asecură că în cursulu acestui anu nu ni-a scrisu neci unu felu de corespondintie, cu atātu mai puțin relative la person'a Dv.

Am mai disu o și o repetăm și asta data că, nimeni d'in cei ce au viētia publică nu are dreptulu de a pretinde ca să fie ignoratu, publiculu are dreptulu de a luă la tribunălu său faptele și chiaru cuvintele lor. În cestiuni locale, personale, etc. Redactiunile nu primescu neci responsabilitate neci solidaritate, ele sunt cu totulu imparțiale și în casuri dubie lasă în judecat'a opiniunii publice a se enunță în stang'a său în drēpt'a, era cându cestiunea liso pare destulu de luminată, spunu și ele, ca ori care moritoriu, opiniunea lor individuală. Responsabilitatea o primim numai în cestiuni principiale și cele vitale politico-nationali, chiaru și cu pericolulu libertății nostre personale, precum am doveditu-e în mai multe casuri în procesele nostre de presa.

Redact.

lege, căci constituiunea precizeza că șeful statului e inviolabile.

Acēst'a e explicarea și declararea ce a voit să facă.

D. Codrescu anunția o interpelare în privința miscării jidovesci în Romani'a și a asociațiunii d'in Parisu numită „Aliantia Israelita“.

Acēsta interpelare o adreseza întregulu cabinetu și în specia d-lui ministru de interne.

D. Voinov anunția d-lui primu-ministru și d-lui ministru de externe urmatori'a interpelare:

În pres'a straină, s'a vorbitu și scrisu ca pozitivu că cu ocaziunea viagiului d-lui ministru V. Boerescu, viagiul de placere, ar' fi datu ministruului Angliei Clarendon orecare promisiuni în privința cererilor de împamentenire a Ebreilor.

Vre să scia de s'au datu atari promisiuni, de sunt ele facute în numele guvernului, și dacă guvernulu e pētru d'insele?

D. ministru de financie citește mesagiulu prin care se tramitu camerei diferite proiecte de legi.

La ordenea dilei fiindu interpelarea d-lui Aslanu, privitoria la cele doue Monitorie ungare pre Dunare, d-sa declară că, după întielegerea avută cu d. ministru de externe, amēna pre 10 zile desvoltarea acestei interpelări.

D. George Bratiănu, interpelēza pre dlu ministru alu lucrărilor publice în privința nelegalităților ce se omitu cu ocaziunea constrăuirii drumurilor județiene și comunale.

D. Iepureanu, raportorele comisiunii, dă citire raportulu comisiunii de ancheta financiară, care să cerceteze causele agravării situațiunii financiare.

Siedintia de Mercuri, 10. Decembrie.

Se dă citire sumariulu ședinței precedente și comunicatorulu ordinarie ale dilei.

Se continua citirea raportulu comisiunii e ancheta financiară, remasa d'in ședința precedentă.

După terminarea citirei, se pune la votu prin bile, după cerere, luarea în considerare „de urgentia“ de cătra secțiuni și se adapta cu 88 bile, contr'a 2.

Adunarea, conformu art. 45 d'in regulamentul său interioru, decide ca termenulu, în care secțiunile să termine lucrarea acēst'a, să fie până la 8 ianuaru viitoru, după propunerea d-lui Valēnu, respingundu-se acea a d-lui George Bratiănu, prin care se propună a se presintă raportulu comitatulu delegatiloru a sup'ră acestei lucrări, după votarea a 3 alte legi importante, între care bugetele și unu proiectu de lege pentru comptabilitate, etc.

Siedintia de Joi, 11. Decembrie.

Se indeplinescu formalitățile cerute de regulamentul pentru deschiderea ședinței — aprobarea sumariulu și citirea comunicatorulu — și la ordenea dilei fiindu raportulu comitatulu delegatiloru a sup'ră proiectulu de lege, pentru intrunirea mai multor comune rurale d'in diferite districte, d. raportore Valeanu dă citire raportulu și apoi proiectorulu respective, se trece la desbaterea speciale a sup'ră numitelor proiecte.

Estrasu d'in „Rom.“

VARIETATI.

**) (Subscripțiunile în favorulu Tofaleniloru) se totu continua în Romani'a. Cele mai multe subscripțiuni se tramisera diariulu „Romanulu“, de unde se spede, în 11/23 decembrie, prin onorabilulu Dn. C. A. Rosetti, vohiatoriu neobositu și neadormitu alu romanismulu, a 15-a mie de franci pentru Tofaleni. Considerandu subscripțiunile publicate în cele 11 alte diariuri, sum'a totale ce s'a adunatu până astă-di în Romani'a liberă pentru Tofaleni, se pote apretini cam la 20,000 mii franci, acea ce după banii austriaci, computandu agiulu, face cam la 9000 fl. val austriacă.

**) (Lucrările lineei ferate) Romanu-Sucev'a, nefiindu cu totulu terminate, după incredințarea comisiunii tramisă în faci'a loculu, primirea definitivă a acelei linee nu s'a facutu de cătra guvernulu, ci s'a amēnatu până la complect'a severă a lucrărilor. După cererea concesionariulu, și avēndu în vedere, că circulațiunea se pote face fără neci unu perichu pentru caletorii, guvernulu nu a crediutu a lipsi acele localități de marile inlesniri de transportu prin calea ferată, și astfelu a datu concesionariulu autorizațiunea de a deschide lini'a pe socotela sa, remanendu ca garanți'a, prevedința de legea concesionării, să nu încēpa decātu de la primirea definitivă a ramurei Pascani la Iasi, conformu votulu Adunarei d'in sesiunea anului trecut. („Monitorulu“ romanu de la 10 decembrie.)

(Literatura baserecescă). Au esitu de sub presa și sunt depuse la tote librariile d'in Bucuresei urmatoriile opere, compuse și traduse de pre-cuvios'a sa Archimandritulu Teotistu Scribanu: 1) Cuvinte baserecesci la domineci, serbatori și serviri funebre, compuse și pronunțate în diferite basereci a le capitalci

Romaniē; pretiulu unu sfantiu și diuntate; 2) Cuventu funebru alu santulu Grigorie Teologulu, în lauda Santulu Vasiliu celu Mare; pretiulu unu leunou; 3) Cuventulu de despartire (de adio) alu Santulu Grigorie Teologulu, pronunțatu în tempulu venirei în Constantinopolu a una sute cincideci de episcopi; pretiulu unu sfantia. Se recomandă aceste frumoșe, erudite și edificatorice discursuri clerulu superioru și inferioru alu Romaniē, domnilor senatori și deputati, domnilor profesori și studēnti de universități, gimnasii și seminarie, și în genere toturor Romaniloru celoru creștini și iubitori de sciintia. („Romanulu“.)

**) (Numiri.) Dn. Simeonu Calatinu e numitu concepistu la curtea de cassatiune a curiei regesci; Isidoru Chetianu adjunctu de concepistu la numi'a curte; Antoniu Schianu adjunctu de concepistu la tribunălu supremu alu curiei reg., și Vasiliu Marchisiu adjunctu de concepistu la tabl'a regescă d'in Pest'a.

**) (Avisu oficiale în privința areclamațiuniloru de diurnale.) Regulamentulu postalulu, în urmă carui-a respectivii prenumerati adresău reclamațiunile lor pentru neprimirea vre-unui numeru de diurnalu pre cale postale, ce e dreptu, înse de adreptulu la Redactiunea său expeditiunea diurnalulu, — nu mai are valoare de la 1 Ianuaru 1870. În loculu procedurii usitate până acum'a, de la 1. ianuaru 1870 încolo, reclamațiunile se voru tramite prin oficiulu postalulu, care immanueza diurnalele, la oficiulu postalulu, carui-a i se predău și acestu-a d'in urma va pune la cale tramitarea numerulu reclamatu fără nice una tacsă, înse numai în casu, dacă reclamațiunea după una foia, carea apare în fia-care di său de mai multe ori în septemana, se va face la oficiulu postalulu d'in loculu destinațiunii în terminu de trei zile computate d'in momentul candu numerulu restant ar' fi trebuitu să sosescă; era cu privire la foile său scrierile periodice, cari aparu odată în septemana său în timpu mai îndelungatu, terminulu de trei zile defiptu pentru reclamațiuni se va compută dela timpululu, în care numerulu celu mai de-a-prope a ajunsu la loculu destinațiunii sale. În favorulu prenumerantiiloru cari locuescu afara de resiedintia oficiulu postalulu immanuatoriu, se defige pentru reclamațiuni unu terminu de cincideci zile. După respirarea acestui timpu, oficiulu postalulu va satisface reclamațiiloru numai dacă se va solvi tacs'a postala și pretiulu de cumperare alu numerulu diurnalulu respectivu. La fia care oficiu postalulu voru fi depuse spre dispunțiunea publiculu blanchete tiparite pentru reclamațiune. Blanchetulu va fi implutu prin insu-si prenumerantele său prin mandatarulu său la oficiulu postalulu, era cuponulu, care servece de documentu, cum că reclamațiunea s'a facutu într'adeveru în decursulu timpulu peeseris, se va prevedē cu timbrulu de datu alu oficiulu postalulu și se va predă reclamantulu. Pest'a 15 diec. 1869. Ministeriulu de agricultura, industria și comerciu.

Sciri electrice.

Parisu, 28. dec. „Politik“ dīce: Opușetiunea boema e aplicată a face concessiuni, dacă va repasī majoritatea ministeriulu.

Parisu, 28. dec. Corpulu legelativu a alese pre Schneider presiedinte cu 190 d'in 230 voturi; ér' pre Talhouet, Chevandier, David și Daru vice-presiedinti.

Rom'a, 28. dec. În congregatiunea generală de mane se va suscepe pertratarea proiectorulu în privința canonoru baserecesci. Se afirmă, că proiectele presintate nu amintescu despre infalibilitatea pontificelui, ci numai despre anatemisarea doctinelor neortodoxe ale filosofiei și moralulu. Curia papale sustiene, că ss. parinti nu potu discuta regulmentulu conciliulu.

Zagrabia, 28. dec. Lini'a ferată Zákány-Zagrabia e terminată, și la 4. ianuaru se va dă comunicatiunii.

Cattaro, 28. dec. Adress'a de supunere a districtorulu Zup'a Main'a și Braic se va tramite mane imperatulu cu vaporulu „Vorwärtz“.

Viena, 28. dec. Editiunea de sera a „Pressei“ de asta-di spune: Imperatulu amnestiă pre locitorii d'in Braic, și pre toti ceilalti insurgenti, cari au fostu depu-u armele inea mai înainte.

Parisu, 29. dec. Constituirea noului cabinetu dă preste impedecăunte forte mari, fiindu că centrulu stangu a refuzatu de a sprigini pre Ollivier.

Burs'a de Viena de la 29. dec.

5% metall.	60.10	Londra	123.55
Imprim. nat.	70.70	Argintu	121.—
Sorti d'in 1860	97.60	Galbeni	5.82
Act. de banca	734.	Napoleond'or	9.86
Act. inst. cred.	261.50		

Proprietariu, editoriu și redactoru respundietoriu.

ALEXANDRU ROMANU.